

- BASIN AÇIKLAMASI -

ÇOCUK SAYISINA KARIŞAN BAŞBAKAN, ÇAYCININ SORUNUNA KARIŞMIYOR!

29.05.2012

Çay ve fındık Doğu Karadeniz Bölgemize özgü iki önemli tarım ürünüdür. Bölgede hayat bu iki ürüne göre şekillenir. Bu iki üründe izlenen politikalar bölge ekonomisini doğrudan etkilemektedir.

Bugünlerde çay üreticisi son derece sıkıntılı günler geçiriyor. Öncelikle ürününe uygun bir fiyat alamadı. ÇAY-SEN'in 175 kuruş referans fiyat açıkladığı yaş çaya Hükümet 110 kuruş taban fiyat ve 12 kuruş da prim olmak üzere 122 kuruş fiyat açıkladı. ÇAY-SEN'in referans fiyatı üretim maliyetini, enflasyonu ve insanca yaşam paylarını içermektedir. Hükümet, talep edilen fiyatı verseydi, çay üreticisi bir ailenin evine ayda ortalama 990 TL girmiş olacaktı. Türk-İş, Mayıs ayında dört kişilik bir ailenin açlık sınırını 925 TL, yoksulluk sınırını da 3.014 TL olarak açıkladı. Buna göre ÇAY-SEN'in talep ettiği fiyat ancak açlık sınırıyla eşdeğer olacaktı. Olmadı, Hükümet çaycının emeğini açlık sınırının dahi altında değerlendirdi!

Çiftçiyi asıl isyan ettiren uygulanan kotalar karşısında içine düşürüldüğü durum oldu. Sezona günlük çay alım kotasını 350 ton artırarak girmek isteyen ÇAYKUR'da program düzgün yapılmayınca, işletmeye açılan fabrikalarda arızalar başladı, trafolar yandı, elektrik kesintileri üretimi olumsuz etkiledi. Bunun sonucunda günlük yaş çay alım kotası dönüm başına 10 kg olarak belirlenince üretici özel sektöre yöneldi. Üreticinin kendine muhtaç olduğunu gören kimi özel sektör çaya 70-75 kuruş fiyat verdi.

ÇAYKUR'un plansızlıklar nedeniyle çiftçiyi özel sektöre muhtaç etmesi, kimi özel sektörün de bu durumdan faydalanmak istemesidir esas olarak çiftçiyi isyan ettiren; karşısında muhatap bulamamasıdır onu üzen. Çiftçi, bekletildiği takdirde her geçen gün kalitesi bozulan, bu nedenle de depolayamadığı çayını, ya fırsatçılara satacak ya da yollara dökecek. Ne şekilde davranırsa davranırsın, çay üreticisi tartışmasız açlığa mahkum edilmiş oldu.

AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında ÇAYKUR, üretilen yaş çayın %70'ini satın alırken, günümüzde ancak %45-50'sini alabilmektedir. Böyle olunca da açıklanan taban fiyat, ÇAYKUR'un alım fiyatı olmakta, özel sektör için ise tavan fiyat görevi görmektedir.

Türkiye, AB ülkeleri içerisinde tek çay yetiştiren ülkedir. Türkiye, çay tarım alanlarının genişliği bakımından Çin, Hindistan, Sri Lanka, Kenya, Viet Nam, Endonezya ve Myanmar'ın ardından 8., kuru çay üretimi bakımından ise Çin, Hindistan, Kenya ve Sri Lanka'nın ardından 5. sırada gelmektedir. Çay, ülkemizde sudan sonra en çok tüketilen sıvıdır. Çayımız, üzerine kar düşen tek çaydır; zararlısı oluşmadığından tarım ilacı kullanılmamaktadır. Beceriksiz politikalarla ÇAYKUR'un işlevsizleştirilmesi, sektörün tamamıyla çökuluslu şirketlerin eline

geçmesi, çay üreticimizin ve çay üretimimizin bitirilmesi, yılda en az 15 kez yoğun tarım ilacı kullanılan yabancı çayların sofralarımıza gelmesi demektir.

Bugün hayvancılığımızın içinde bulunduğu kriz Et ve Balık Kurumu (EBK), Süt Endüstrisi Kurumu (SEK) ve YEMSAN'ın özelleştirilmesinin bir sonucudur. Türkiye, deli dana hastalığı görülen ülkelerden karkas et ve canlı hayvan alarak krizi geçiştirmeye çalışmaktadır. Tarım ürünlerinde tarım ilacı kalıntısının önüne bir türlü geçemeyen Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı halkımızı inşallah deli dana hastalığına karşı koruyabiliyordur! Devletin elinde kalan kombinalar işlevselleştirilerek, EBK şimdi yeniden müdahale kurumu haline getirilmeye çalışılmaktadır.

Tarihten ders alarak, çay üretimimizin ve üreticimizin sigortası niteliğinde olan ÇAYKUR'un fabrikalarının kapasitelerinin artırılması ve modernizasyonlarının sağlanması gerekmektedir. ÇAYKUR'da yapılacak revizyonlar 2014 seçimlerine yetiştirilmek üzere değil, sağlam adımlarla geleceğe yönelik olarak gerçekleştirilmelidir. Oysa bugün çay sektöründe görülen aksaklıklar "okul sütü projesi"nde yaşananlarla benzerlikler göstermektedir.

100 yıllık ekonomik ömürlerini doldurmalarına 20-30 yıl gibi bir süre kalan çaylık alanlarımızın kademeli bir şekilde yenilenmesi gerekmektedir.

Tarım Bakanı'na ikram edilecek kadar gündelik yaşamın içine girmiş bulunan kaçak çaya karşı sıkı önlemler almak gerekmektedir.

Dünyanın en hızlı büyüyen ikinci ekonomisi isek, ekonomimiz güçlü ise, kişi başına milli gelir gerçekten artıyorsa ücretli çalışanların, emeklilerin ve emeğiyle üretenlerin paylarına düşeni onlardan esirgememek gerekir.

Sayın Başbakan, kadınların doğuracağı çocuk sayısından kürtaja kadar çok hassas konularla yakından ilgilenirken, çay üreticisinin içinde bulunduğu sıkıntılı durum karşısında "Ben özel sektöre karışmam." söylemini doğru bulmuyoruz. İşi olan, geçinecek düzeyde emeğinin karşılığını alabilen her genç evlenip gereğini yerine getirir. Bu şartların oluşabilmesi için de Hükümet'in üzerine düşen görevlerini yerine getirmesi gerekir.

Halkımızın temiz ve sağlıklı çay tüketebilmesi için çay üreticisinin içine düşürüldüğü sıkıntılı durumun derhal giderilmesi şarttır.

Ahmet ATALIK
Başkan